

Metka-tarkastusohje taimikon ja nuoren metsän hoidon sekä terveyslannoituksen tarkastukset

Suomen metsäkeskus

Sisällysluettelo

1 Yleistä	3
1.1 Käytettävät mittausvälineet ja tallennin	3
2 Taimikon ja nuoren metsän hoito	3
2.1 Tarkastuskuvion pinta-ala ja osakuviointi.....	3
2.2 Koealat	4
2.3 Mitattavat tunnuksset.....	5
2.3.1 Pääpuulaji.....	5
2.3.2 Keskipituus.....	5
2.3.3 Runkoluku	5
2.3.4 Ylitiheys.....	7
2.3.5 Alitiheys, metsälain alaraja:.....	7
2.3.6 Kaksijaksoisuus.....	7
2.3.7 Poistuma	8
2.3.8 Pienpuun korjuu	8
2.4 Arvostelu.....	9
3 Terveyslannoitus.....	9
3.1 Tarkastuskuvion pinta-ala ja osakuviointi.....	9
3.2 Maalaji	9
3.3 Puusto ja kehitysluokka	10
3.4 Lannoitustarpeen toteaminen boorilannoituskohteilla	10
3.5 Lannoite	10
3.6 Vesitalous	11
3.7 Vesiensuojelutoimenpiteet	11
3.7.1 Yhteenveto lannoituksen vesiensuojelusta.....	12
3.8 Terveyslannoitushankkeen toteutuksen tarkastus	12
3.9 Arvostelu.....	13

1 Yleistä

Tämä on maa- ja metsätalousministeriön tarkastusmääräyksissä tarkoitettu tekninen tarkastusohje, joka sisältää metsätalouden kannustejärjestelmän (metka) tarkastusten ohjeet arvioitavien tunnusten keräämiseen sekä arvostelun tekemiseen. Tarkastusten perusjoukot, käytettävät valintamenetelmät sekä tarkastusten osuus asiakirjojen käsittelyprosessissa on kuvattu tarkastusmääräyksissä, tarkastussuunnitelmassa sekä asiarkirjen käsittelyn työohjeessa.

1.1 Käytettävät mittausvälineet ja tallennin

Tarkastuksissa käytettäviä yleisimpiä välineitä ovat maastotallentimena käytettävä puhelin, tallmeter, mittasakset, hypsometri tai muu soveltuva pituusmittalaite, koealamitat (3,99 m ja 5,64 m), relaskooppi, mittanauha tai metsurinmitta sekä rassi. Koealakepissä tulee olla mitta-asteikko taimikon pituuden mittaamiseen. Mittavälineiden ja maastotallentimen kunto tarkastetaan maastokauden alussa ja tarpeen mukaan maastokauden aikana.

2 Taimikon ja nuoren metsän hoito

2.1 Tarkastuskuvion pinta-ala ja osakuviointi

Taimikon ja nuoren metsän hoidon kohteen pinta-alan tulee olla vähintään **1 hehtaari**. Kohde voi koostua useasta eri kuviosta.

Rahoitettavan kuvion minimikoko on **0,1 hehtaaria**.

Kuvion rajat tarkastetaan ja ilmoitettu työ todennetaan tehdyksi kävelemällä kuvion läpi ennen mittauksen aloittamista. Liikaa ilmoitettu, tekemätön tai rahoitettavaan kuvioon ominaisuuksiltaan selvästi kuulumaton kuvion osa ilmoitetaan aina omana **osakuvionaan**. Tällainen kuvion osa voi olla esimerkiksi kitumaata, tai kehitysluokaltaan uudistuskypsää metsää. Jos toimenpide on kokonaisuutena rahoituskelpoinen, pienimpänä maastossa erotettavana osakuviona voidaan pitää **0,1 hehtaaria** silloin, kun hankekuvion koko on yli 0,3 hehtaaria. Alle 0,3 hehtaarin kuviot hylätään tai hyväksytään kokonaan. Mahdollinen osakuviointi tehdään ennen mittauksen aloittamista.

Kohteelle voi jättää pienialaisia luonnontilaan jääviä hoitamattomia alueita pienveden tai vesistön suojavyöhykkeelle sekä suojatiheikköjä (riistatiheikkö). Näiden alueiden on oltava ominaisuuksiltaan hoidettuun kuvioon kuuluvia osa.

Lisäksi voidaan jättää säästöpuuryhmiä. Alueiden tulee olla selkeitä, perkaamattomia ympäristöstään erottuvia kohtia.

Pienialaisten luonnontilaan jäävien alueiden tai säästöpuuryhmien pinta-ala saa olla **maksimissaan 10 %** kuvion pinta-alasta, mutta yksittäisten kohteiden täytyy olla alle 0,3 hehtaarin kokoisia. Yli 0,3 hehtaarin kokoiset pienialaiset luonnontilaan jätettävät alueet hylätään kokonaisuudessaan. Pienialaiseen luonnontilaan jäävään alueeseen kohdistuvaa koealaa ei mitata, koska niihin ei ole kohdistettu hoitotoimenpiteitä.

2.2 Koealat

Taimikon varhaisoidossa ja nuoren metsän hoidossa tunnuksat määritetään yleensä 3,99 metrin säteisiltä ympyräkoealoilta. Harvapuustoisella kohteella on suositeltavaa käyttää 5,64 metrin sädettä (kerroin 100).

Koealan keskipiste merkitään maastoon kuitunauhalla.

Yksittäistä koealaa voidaan siirtää tai jättää kokonaan mittaamatta, jos se sattuu kohtaan, joka ei edusta tarkastettavan kuvion ominaispiirteitä ja sen painoarvo olisi merkittävä arvostelun kannalta. Koealaa siirretään kulkusuunnassa sen verran, että mittauskohta edustaa kuvion ominaispiirteitä, eli esimerkiksi siirrytään pois luontaiselta aukolta. Tekemätöntä työtä ei tarvitse mitata

Systemaattinen tarkastus:

Tarkastuskuvion pinta-ala	Koealojen määrä tarkastuksella
Alle 0,5 ha	3
0,5–0,9 ha	5
1,0–3,0 ha	7
yli 3,0 ha	10

2.3 Mitattavat tunnukset

2.3.1 Pääpuulaji

Pääpuulajia tarkastellaan havupuu/lehtipuu -tasolla. Pääpuulaji on se puulaji, jonka hyväksi hakkuut ja metsähoitotyöt tehdään tai jonka osuus metsikön puuntuotosta ja runkoluvusta on suurin.

Puustotunnukset tallennetaan jokaiselle puulajille. Pääpuulaji valitaan tarvittaessa koealakohtaisesti keskipituuden, runkoluvun ja muiden tunnusten määrittämiseksi.

2.3.2 Keskipituus

Keskipituus mitataan soveltuvilla välineillä, joita voivat olla esimerkiksi hypsometri, Nikon, vertex tai lyhyemmissä taimikoissa mitta-asteikollinen mittakeppi.

Keskipituus määritetään koealakohtaisesti kasvatettavasta jaksosta, kasvatettavaksi tarkoitettusta puustosta. Koealalta mitataan kolmen koealan keskipistettä lähimmän kasvatettavaksi tarkoitettun puun pituus. Kasvatettava jakso ei sisällä siemenpuita tai selvästi kasvatettavaa jaksoa pienempää puustoa.

Mikäli toteutusilmoituksen saapumisen ja mittaushetken väliin jää kasvukausi, pituuskasvun vaikutus vähennetään mittaustuloksista

2.3.3 Runkoluku

Runkolukuun lasketaan koealalta **kasvatettavan jakson** kaikki latvukseltaan elinvoimaiset taimet ja/tai puut puulajeittain. Puissa (lpm > 7 cm) ei saa olla kasvua haittaavia vaurioita, kuten puuainekseen meneviä kuorivaurioita.

Valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä 5§: Puu katsotaan korjuun seurauksena vaurioituneeksi, jos kasvatuskelpoisen puun puuaines on rikkoontunut tai puun kuori on vaurioitunut yhdestä tai useammasta kohdasta rinnankorkeuden alapuolella yhteensä yli 12 neliösenttimetrin tai koko rungon alueella yhteensä yli 30 neliösenttimetrin laajuudelta.

Elinvoimaisiksi taimiksi luetaan alla olevan taulukon vaurioluokan I taimet, mutta ei vaurioluokan II taimia. Vaurioituneita puita ei kirjata puustotietoihin.

Taimikossa:	Mänty	Kuusi ja lehtikuusi	Rauduskoivu, hieskoivu, visakoivu, haapa, hybridihaapa, muut lehtipuut
Vaurioluokka I, ehjät ja lievästi vaurioituneet taimet	- vähäisiä oksavaurioita (< 75 % neulasmassasta) - pääranka katkaistu ensimmäisen vuosikasvaimen kohdalta, kaikki ylimmän oksakiehkuran versot eivät ole vaurioituneet - kuorivaurio alle 25 % kuorivaipasta	- vähäisiä oksavaurioita (< 75 % neulasmassasta) - pääranka katkaistu ensimmäisen vuosikasvaimen kohdalta - kuorivaurio (lehtikuusella) alle 25 % kuorivaipasta	- pääangan katkaisukohdan läpimitta alle 10 mm - lehtimassasta menetetty alle 75 %
Vaurioluokka II, pahoin vaurioituneet taimet	- taimi vaurioitunut luokan I taimea pahemmin	- taimi vaurioitunut luokan I taimea pahemmin - kaikki kuorivauriot (kuusella)	- taimi vaurioitunut luokan I taimea pahemmin - kaikki kuorivauriot

Taulukko 2. Puulajikohtaiset vaurioluokat taimikossa (riistavahinkoasetus (268/2017)).

Mikäli tarkastuksessa havaitaan **korjuussa vaurioituneita** puita, niiden määrä otetaan ylös. Määrän vaikutusta arvosteluun tulee arvioida, kun mittaus on tehty loppuun.

Elävien siemenpuiden tai ylispuiden määrä saa olla enintään 20 kpl/ha. Siemenpuiden tai ylispuiden määrä arvioidaan ennen mittauksen aloittamista. Mikäli tasaisesti kuviolle sijoittuneiden siemenpuiden tai ylispuiden määrä vaikuttaa ylittävän, tallennetaan runkoluku omana jaksanaan puutasolle, jotta hylkäyksen peruste näkyy puusto-ositteissa. Säästöpuita ei lasketa kuvion runkolukuun.

Eri-ikäisrakenteiseen tähtäävässä metsän kasvatuksessa ei ole erillisiä jaksoja, vaan kaikki puusto on kasvatettavaa jaksoa. Kohteen tulee myös muilta osin täyttää rahoitusehdot esimerkiksi keskipituuden osalta. Eri-ikäisrakenteisessa metsässä on kiinnitettävä huomiota siihen, että selkeästi ylempää jaksoa olevien siemenpuiden tai ylispuiden määrä ei saa ylittää 20 kappaletta hehtaarilla. Eri-ikäisrakenteisessa metsässä rahoituskelpoisia alueita ovat tyypillisesti pienaukot.

Puuston pituus, metriä	Jäävä runkoluku min	Jäävä runkoluku max	Puulaji
3,1–7,9	1200	2500	Kaikki
8,0–15	700	1300	Lehtipuu
8,0–12	800	1500	Havupuu

Taulukko 3. Hyväksyttävä puuston runkoluku työn jälkeen.

Puuston pituus, metriä	Jäävä runkoluku min	Puulaji
0,7–3,0	1600	kuusivaltainen
0,7–3,0	1800	mäntyvaltainen
0,7–3,0	1400	koivuvaltainen

Taulukko 4. Puuston minimitiheys 0,7–3,0 metrisissä puustoissa.

2.3.4 Ylitiheys

Kuvion runkoluku ei saa ylittää jäävälle puustolle asetettuja maksimirunkolukuja. Mikäli runkoluku ylittää asetetut runkolukurajat, annetaan korjauskehotus. Jos työtä ei haluta korjata, hylätään kuvio.

2.3.5 Alitiheys, metsälain alaraja:

Koealakohtaisen jäävän kasvatettavan puuston runkoluvun ollessa metsälain kasvatuskelpoisuuden alarajalla, lasketaan alle 0,5 metrin etäisyydellä toisistaan olevista rungoista vain yksi jäävään runkolukuun.

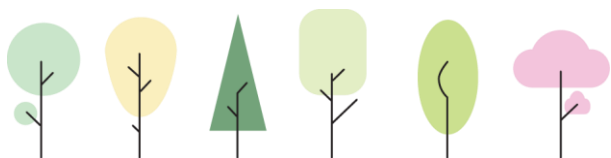
Kun puuston pituus on yli 12 metriä, mitataan myös puuston pohjapinta-ala.

2.3.6 Kaksijaksoisuus

Kaksijaksoisessa metsässä tehtävä verhopuuston harvennus hyväksytään rahoituskelpoiseksi työksi.

Alemman jakson täytyy olla kasvatuskelpoinen, ja sen täytyy olla keskipituudeltaan vähintään 0,7 metriä. Verhopuuston keskipituus saa olla havupuulla maksimissaan 12 metriä, ja lehtipuulla 15 metriä.

Kokonaisrunkoluku ei saa ylittää 2500 runkoa hehtaarilla. Molempia jaksoja on oltava käsitelty, eikä kuviolle saa jäädä välitöntä hoidon tarvetta. Kasvatettavaksi puustoksi tarkoittamatonta elävää ylispuustoa saa olla korkeintaan 20 kappaletta

hehtaarilla (ei koske **ryhmiin jätettyjä tai yksittäisiä säästöpuita**, kuten suuria haapoja, jotka on jätetty monimuotoisuuden lisäämisen vuoksi).

Kaksijaksoisen puuston tarkastuksella puusto luetaan kahteen jaksoon puulajeittain. Ylempi jakso luetaan vallitsevaan jaksoon, ja alempi aliskasvokseen.

Esimerkkinä verhopuuasentoinen kuusen taimikko: Ylemmässä jaksossa rauduskoivua on 800 kpl/ha ja alla harvennettu kuusen taimikko keskipituudeltaan 3,1 metriä, runkoluku 1500 kpl/ha. Yhteensä runkoluku on 2300 runkoa hehtaarilla. Kuviolla ei ole välitöntä hoidon tarvetta, ja työ on rahoituskelpoinen.

2.3.7 Poistuma

Hoitotyössä tulee poistaa kasvatettavan puuston kasvua haittaavaa puustoa. Kaikki kriteerin täyttävät tuoreet kannot lasketaan mukaan. Kannot lasketaan vain keskipituudeltaan yli 3 metrisillä kohteilla. Alle kolmimetrisissä taimikoissa ei lasketa kantoja missään tilanteessa, vaan tarvittaessa arvioidaan onko tehty työ ollut tarkoituksenmukainen.

Jos on syytä epäillä ettei tehty työ ole taloudellisesti tarkoituksenmukaista tai hyvän ammattikäytännön mukaista, lasketaan kannot. Poistetun puuston määrän on oltava vähintään 25 %:a jäävän puuston määrästä. Kannot lasketaan vain silloin kun on aihetta epäillä, ettei poistumavaatimus täyty.

Mikäli toimenpide on kohdistunut pääosin muuhun kuin kasvatettavaan jaksoon, kyse ei ole taloudellisesti tarkoituksenmukaisesta työstä. Tällöin rahoitusta ei voida myöntää.

2.3.8 Pienpuun korjuu

Mittaustodistus pyydetään ennen maastotarkastusta. Todistukselta pitää pystyä todentamaan korjatun pienpuun määrä ja korjuun ajankohta. Mittaustodistukseksi hyväksytään mm. kuormavaakatuloste tai pinomitat.

Pienpuuksi ei saa kerätä kuollutta maapuuta tai kuollutta pystypuuta. Jos pienpuuta kerätään tukiehtojen vastaisesti, esimerkiksi jos järeää (d1.3 yli 20 cm) kuollutta puuta löytyy pinosta, niin korotettua tukea ei myönnetä.

2.4 Arvostelu

Maastossa mitataan puuston todellinen tilanne, mutta **manuaalista** arvostelua tehdessä huomioidaan mittaustolerassi. Pienissä puustoissa toleranssi on 20 senttimetriä, 3 ja 8 metrin rajalla oltaessa +/- 50 cm ja isommissa 1 metri. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että taimikon minimipituus on 0,5 metriä, ja puuston enimmäispituudet ovat 13 metriä (havupuu) ja 16 metriä (lehtipuu). Sekä sitä että 2,5–3,5 ja 7,5–8,5 metrisiksi mitatuissa puustoissa voidaan soveltaa sekä ylempiä että alempia runkolukurajoja. Tarkastuksen automaattinen arvostelu huomioi toleranssin automaattisesti pituuden ylä- ja alarajalla, 3 ja 8 metrin osalta arvostelut tulee asettaa manuaalisesti, mikäli arvostelussa tulee käyttää poikkeavaa runkolukurajaa.

Rahoituskelpoisiksi todetut alueet arvostellaan hyväksi. Mikäli alue todetaan rahoituskelpoiseksi, mutta sen rahoitusta on muutettava haetusta pienpuun keruun osalta, arvostellaan alue rahoitusta muutettavaksi sekä annetaan syykoodi arvostelulle. Rahoituskelvottomat alueet arvostellaan virheellisiksi ja niille annetaan virheellisyyden syystä kertova syykoodi. Tarvittavat sanalliset huomautukset kirjataan lisätietoihin, jotka menevät tarkastusraportin mukana myös asianosaisille tiedoksi.

3 Terveyslannoitus

3.1 Tarkastuskuvion pinta-ala ja osakuviointi

Kuvion pinta-ala tarkastetaan. Lannoitusalueen pinta-alan tulee olla vähintään 2,0 ha. Kohde voi koostua useasta, vähintään **0,1** hehtaarin kuviosta.

Liikaa ilmoitettu, tekemätön tai rahoitettavaan kuvioon ominaisuuksiltaan selvästi kuulumaton kuvion osa ilmoitetaan aina omana **osakuvionaan**. Jos toimenpide on kokonaisuutena rahoituskelpoinen, pienimpänä erotettavana osakuviona voidaan pitää **0,3:a** hehtaaria.

3.2 Maalaji

Maalaji määritetään kuviolta. Mikäli maalaji vaihtelee kuvion sisällä niin että se vaikuttaa rahoitukseen, tehdään osakuviointi.

Tukea voidaan myöntää turvemaiden tuhkalannoitukseen ja ja kohteille, joiden maaperässä esiintyy boorinpuutosta. Tukea ei myönnetä terveyslannoitukseen silloin, kun maaperä on vettä läpäisemätöntä savikkoa.

3.3 Puusto ja kehitysluokka

Kuviolta mitataan puustotunnukset. Selkeästi hyväksyttävillä kohteilla voidaan käyttää silmävaraista arviointia, mutta epäselvillä kohteilla on aina käytettävä systemaattista mittausta.

Kohteella on oltava vähintään 70 kuutiometriä hehtaaria kohden kasvatuskelpoista puustoa ennen toimenpidettä. Tästä vähimmäisvaatimuksesta voidaan poiketa taimikoissa. **Kohteella on täytynyt huolehtia tarpeellisista metsänhoitotoista, eikä merkittäviä hakkuutarpeita** saa olla. Isoilla yhtenäisillä lentolevityskohteilla voidaan yksittäisiä harvennustarpeellisia kuvioita hyväksyä väljemmillä kriteereillä. Taimikoissa ei saa olla taimikon varhaishoidon tarvetta.

Tukea ei myönnetä hieskoivikoiden terveyslannoitukseen.

Terveyslannoituskohteen tulee olla keskipituudeltaan vähintään 0,7 metrinen pieni taimikko (T1), ja korkeimmillaan kehitysluokaltaan varttunut kasvatusmetsikkö (03). Myös eri-ikäisrakenteiset (ER) kuviot hyväksytään.

Kasvatuskelpoista taimikkoa koskevasta vaatimuksesta voidaan poiketa niillä enintään 0,3 hehtaarin aukkoja sisältävillä niillä kuvioilla, joilla kasvatushakkuuta on tehty tavalla, josta ei seuraa metsälain (1093/1996) uudistamisvelvoitetta.

Tukea ei myönnetä kohteille, joilla puuston uudistaminen on edelleen kasvattamista kannattavampaa kuten vajaatuottoisille kohteille tai kehitysluokan 04 kuvioille.

3.4 Lannoitustarpeen toteaminen boorilannoituskohteilla

Boorilannoituskohteilta todetaan puustossa mahdollisesti näkyvät kasvuhäiriöt. Boorilannoituskohteissa lannoitustarve määritellään puustossa havaittavien kasvuhäiriöiden ja neulasten värivikojen perusteella tai ravinneanalyysin avulla. Boorilannoituskohteilla puuston kasvun tulee olla taantunut ravinne-epätasapainon johdosta.

Turvemaiden tuhkalannoituskohteen puustossa ei tarvitse olla näkyviä kasvuhäiriöitä.

3.5 Lannoite

Arvioidaan maalajin ja mahdollisten puutosoireiden perusteella, onko käytettävä lannoite soveltuva kohteeseen. Lannoitteen on tuoteselosteen perusteella sovelluttava metsän terveyslannoitukseen

Turvemaiden tuhkalannoituskohteilla tavoitteena on lisätä 40–50 kg fosforia ja 80–120 kg kaliumia hehtaarille. Suositeltava tuhkan määrä on yleensä 3 000–5 000 kg hehtaarille, mutta käyttömäärät voivat vaihdella kohteesta ja lannoitteen ravinnesisällöstä riippuen 3 000–8 000 kg hehtaarilla. Levitysmäärissä tulee noudattaa lannoitteen valmistajan laatiman tuoteselosteen ohjeistusta (MMM asetus 964/2023).

Käytettävän boorilannoitteen määrässä tulee noudattaa valmistajan tuoteselostetta. Valmistajan ohjeen mukaista ylintä määrää voidaan käyttää vain maaperä-, neulas- tai lehtianalyysin perusteella.

3.6 Vesitalous

Tarkistetaan, onko alueen vesitalous kunnossa. Alueen vesitalouden katsotaan olevan kunnossa, kun vedenpinnan taso ei nouse kasvukauden aikana turpeessa tasolle, joka vähentää puuston kasvua. Terveyslannoituskohteen vesitalouden kunnan arvioinnissa tulee huomioida, että terveyslannoitus lisää puuston haihduntaa ja laskee veden pinnan tasoa kasvukaudella, vaikka oja ei kunnosteta.

Ojasyvyyskärsiä ja puumääriä mitataan maastossa vain poikkeustilanteissa.

Ohje riittävästä kuivatustilanteesta:

Alue *)	Puuston määrä, m ³ /ha	Minimi ojasyvyys, m	Puuston määrä, m ³ /ha	Minimi ojasyvyys, m
Etelä-Suomi	> 70	0,3	> 130	0,3
Keski-Suomi	> 70	0,3	> 130	0,3
Pohjois-Suomi	> 70	0,5	> 130	0,3

*) Sama aluejako kuin metsänhoitosuosituksissa (Pohjois-Suomi <1000dd, Keski-Suomi 1001–1200dd, Etelä-Suomi >1201dd)

Taimikkovaiheen puustolla ojasyvyys tulee olla vähintään 0,5 metriä Etelä- ja Keski-Suomessa ja Pohjois-Suomessa 0,6 metriä.

3.7 Vesiensuojelutoimenpiteet

Tukea ei voida myöntää tuhkalannoitukselle, jos kohde sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella (vesienhoidon järjestämisestä annetun asetuksen mukainen (1-luokka) tai muulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella (2-luokka). Myöskään boorilannoitus ei ole sallittua 1-luokan pohjavesialueilla.

Jos ravinne-epätasapainon korjaamiseksi 2-luokan pohjavesialueella kuitenkin tarvitaan boorilannoitusta, sen pohjavesivaikutukset on arvioitava ja lisäksi on

oltava yhteydessä paikalliseen ELY-keskukseen lannoitusedellytysten selvittämiseksi

3.7.1 Yhteenveto lannoituksen vesiensuojelusta

- Maakone- ja lentolevityksessä on huolehdittava, ettei lannoitetta levitetä vesistöihin.
- Purojen ja lähteiden läheisyydessä on huomioitava pintavesien purkautumissuunta ja maaston kaltevuus.
- Lentolevityksessä levitysjankohdan tuuliolojen pitää olla sellaiset, ettei lannoitetta joudu levityksessä vesistöön.
- Lentolevitys tehdään ojien suunnan mukaisesti.
- Sivutuuli on huomioitava erityisesti ojien suuntaisissa levityksissä.

Viite: Tapio Metsänhoidon suositukset vesiensuojeluun, työopas 2013 (verkkoversiopäivitys 2019)

Tarkastustyön avuksi laaditut **ohjeelliset** määrämitat (suojavyöhykkeet) lannoitteen levitykseen:

Vesistöihin (meret, järvet, joet ja lammet) jätetään 50 metrin suojavyöhyke, kun tuhka- tai boorilannoite levitetään helikopterilla tai dronella ja kun tuhkalannoite levitetään metsäkoneella.

Vesistöihin (meret, järvet, joet ja lammet) jätetään 30 metrin suojavyöhyke, kun boorilannoite (jossa ei ole mukana tuhkaa) levitetään metsäkoneella, käsin tai reppuruiskulla.

Puroon, noroon, lähteeseen ja luontokohteeseen (esimerkiksi metsälain 10. pykälän mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt) jätetään lannoitteesta ja levitystavasta riippumatta 20 metrin suojavyöhyke.

Ojan molemmille puolille jätetään 5 metrin suojavyöhyke.

3.8 Terveyslannoitushankkeen toteutuksen tarkastus

Toteutetusta lannoituksesta tarkastetaan tositteet. Arvioinnissa huomioidaan käytetty lannoitteen määrä ja laatu. Käytetyn terveyslannoitteen määrän oikeellisuutta arvioidaan tositteiden ja käytetyn lannoitteen tuoteselosteen pohjalta.

3.9 Arvostelu

Rahoituskelpoisiksi todetut alueet arvostellaan hyviksi. Mikäli alue todetaan rahoituskelpoiseksi, mutta sen rahoitusta on muutettava haetusta käytettävän lannoitevalmisteen osalta, arvostellaan alue rahoitusta muutettavaksi sekä annetaan syykoodi arvostelulle. Rahoituskelvottomat alueet arvostellaan virheellisiksi ja niille annetaan virheellisyyden syystä kertova syykoodi. Tarvittavat sanalliset huomautukset kirjataan lisätietoihin, jotka menevät tarkastusraportin mukana myös asianosaisille tiedoksi.